

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 2/2018)

София, 17 януари 2018 г.

Съдържание

1	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	4
2	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През последната седмица през Пристанище Варна¹ са изнесени 58,3 хил. тона пшеница, докато експорт на ечемик и рапица не е осъществен. Общият износ на пшеница през порта за периода от началото на пазарната 2017/18 година до 14 януари 2018 г. възлиза на 1 442,3 хил. тона, което е с 10,1% повече спрямо аналогичния период на предходната година. При ечемика се наблюдава още по-значително увеличение на годишна база – над шест пъти повече изнесени количества, до 88,7 хил. тона, а при рапицата се отчита свиване с 38,3%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.07.2016 – 14.01.2017	03.07.2017 – 14.01.2018	Изменение
пшеница	1 309 788	1 442 256	10,1%
ечемик	13 916	88 684	537,3%
рапица	216 457	133 597	-38,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

По данни на „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1, от началото на сезона до момента през порта са преминали 19,7 хил. тона пшеница (с около 31% повече спрямо съответния период на предходната година), а износ на ечемик и рапица все още не е отчетен.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – октомври 2017 г. от страната са изнесени 2 755,7 хил. тона пшеница, 225 хил. тона ечемик и 375,6 хил. тона рапица. При пшеницата и ечемика се наблюдава съществено увеличение спрямо същия период на предходната година, респективно с 16,6% и 30,7%, докато изнесената рапица е с 19,3% по-малко.

Основни зърнени и маслодайни култури (пазарна година септември – август) - царевица и слънчоглед

През изминалата седмица през Пристанище Варна не са преминавали товари с царевица и слънчоглед за износ. Независимо от това, общо за периода от началото на септември 2017 г. до 14.01.2018 г., експортът на двете култури през порта бележи значителен ръст на годишна база – с 95,3% при царевицата и над три пъти при слънчогледа.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.09.2016 – 14.01.2017	04.09.2017 – 14.01.2018	Изменение
царевица	151 710	296 291	95,3%
слънчоглед	51 509	172 335	234,6%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До този момент не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2017 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през първите два месеца на пазарната 2017/18 година износът на слънчоглед нараства с 23% в сравнение с аналогичния период на миналата година, до 195,7 хил. тона, а този на царевица - с 0,7%, до 503,2 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

Вносът на зърнени и маслодайни култури традиционно е ограничен, като от 01.07.2017 г. до 14.01.2018 г. такъв не е осъществяван през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през периода юли – октомври 2017 г. в страната са внесени 35,5 хил. тона пшеница и 33,3 хил. тона рапица, което е съответно около три пъти и с 23,8% повече на годишна база. Вносът на ечемик за периода е незначителен – едва 312 тона, при 9 320 тона за същия период на миналия сезон.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Според предварителните данни, през първите два месеца на настоящата 2017/18 пазарна година в страната са внесени само 600 тона царевица, с 83,3% по-малко спрямо същия период на предходната година. Същевременно доставеният отвън слънчоглед (33,3 хил. тона) надхвърля с 26,6% миналогодишните количества.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари - октомври 2017 г. вносът на пресни зеленчуци се увеличава с 1,5% спрямо същия период на 2016 г., до 196,9 хил. тона, докато този на пресни плодове намалява с 3,2%, до 233,4 хил. тона.

Увеличението на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на нарастване при картофите - с 3,9 хил. тона (14,4%) и при доматиите - с 6,4 хил. тона (10,9%). Сред внасяните в по-големи количества продукти, повишение се регистрира и при доставките на марули (с 9,2%), патладжани (с 11,6%), тикви (с 20%), чесън (със 72,6%) и гъби и трюфели (над два пъти). От друга страна, вносът на краставици намалява с 2% на годишна

база, а този на моркови и репи, лук, пиперки, гъби и зеле - с между 0,9% и 30,3% (най-значително при зелето).

**Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – октомври
2017 г., сравнено със същия период на 2016 г., тона**

Поток	Продукти	януари – октомври 2016	януари – октомври 2017	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	194 114	196 934	1,5%
	пресни плодове	241 004	233 401	-3,2%
Износ	пресни зеленчуци	29 461	32 338	9,8%
	пресни плодове	33 420	29 554	-11,6%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2017 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

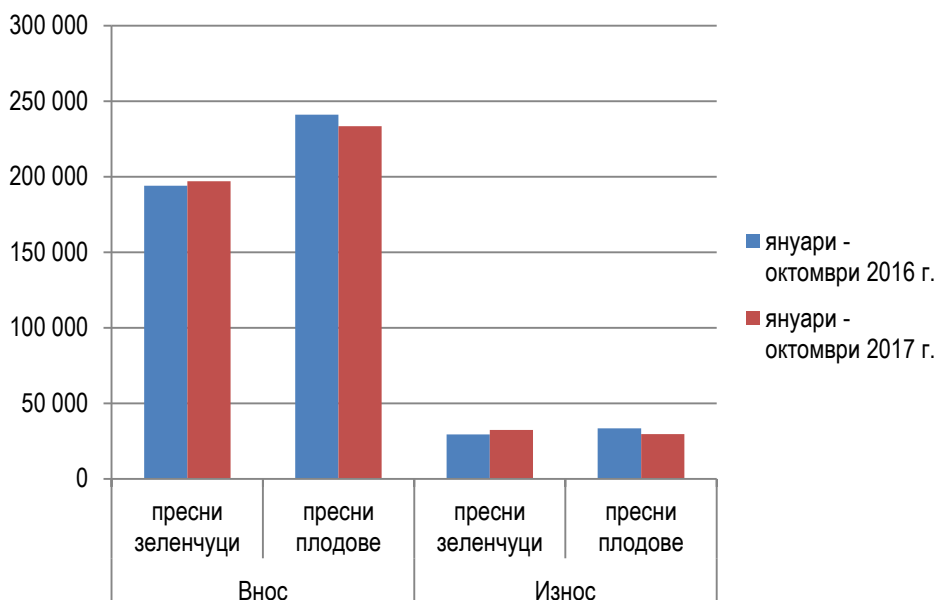
Намалението на общия внос на пресни плодове за периода се определя най-вече от спад при citrusовите плодове - с над 7 хил. тона (11%), гроздето – с 4,7 хил. тона (32,9%) и дините – с 3,7 хил. тона (10,1%). От произвежданите в страната плодове, понижение се отчита и при доставките на ябълки (с 3,4%), пъпеши (с 12,7%), ягоди (с 14,3%) и вишни (с 43,6%). Същевременно, доставените отвън количества праскови, круши, череши, кайсии и черупкови плодове се увеличават - в границите от 24,7% до 81,9% на годишна база, като най-чувствителен ръст е налице при черупковите плодове.

През първите десет месеца на 2017 г. от страната са изнесени 32,3 хил. тона пресни зеленчуци и 29,6 хил. тона пресни плодове, съответно с 9,8% повече и с 11,6% по-малко спрямо същия период на 2016 г.

Най-голям принос за увеличението на общия износ на пресни зеленчуци в рамките на периода има експортът на бобови зеленчуци, който нараства с 9,2 хил. тона или близо четири пъти. Ръст се отчита и при изнесените пиперки, домати, патладжани, тикви, зеле и картофи – от 12,2% при пиперките до 90,5% при картофите, докато износът на чесън, краставици, лук, моркови и репи, марули и гъби се свива с между 7,5% и 91,7%, най-значително при гъбите.

Спадът на общия износ на пресни плодове спрямо десетте месеца на предходната година е основно вследствие на намаление на отчетения експорт на citrusови плодове – с 2,1 хил. тона (20,7%), дини – с 2,1 хил. тона (32,8%) и ябълки – с 1,7 хил. тона (73,6%). Намаление се наблюдава и при износа на грозде, ягоди, пъпеши, малини и круши – от 1,8% до 91,2% (най-чувствително при крушите). От друга страна, износът на череши, праскови, вишни, черупкови плодове, сливи и кайсии нараства в границите от 39,7% (череша) до над три пъти (кайсии).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

2 Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 10.01.2018 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна), царевица и ечемик отбелязват леко увеличение на седмична база, в рамките на 0,4% - 2,7%, докато тази на слънчогледа се понижава с 0,4%. Рапицата продължава да се изкупува на цената от предходната седмица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 10.01.2018 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2017 г., лв./тон без ДДС

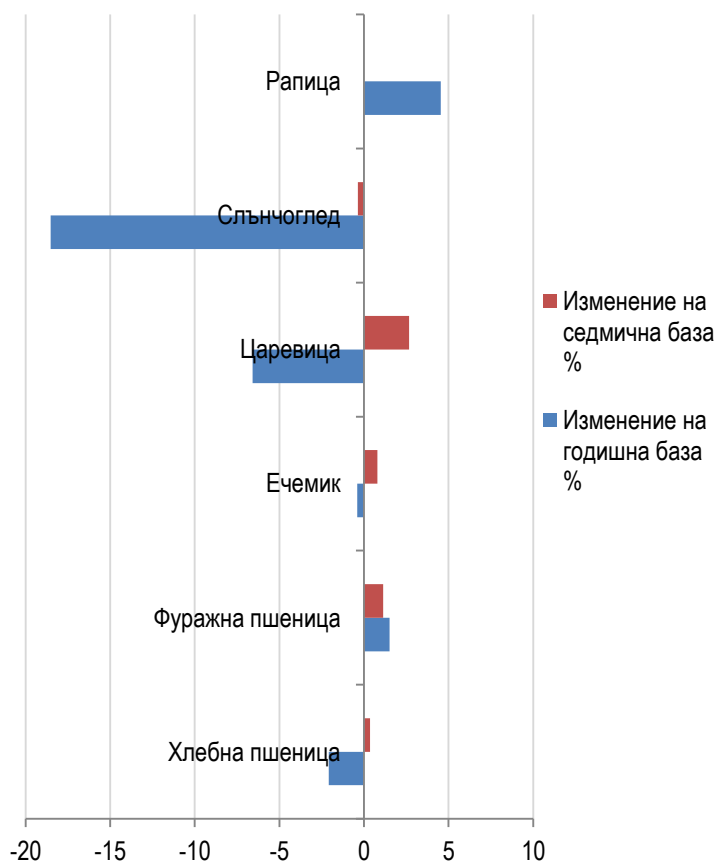
	11.01.2017	03.01.2018	10.01.2018	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	287	280	281	-2,1	0,4
фуражна пшеница	264	265	268	1,5	1,1
ечемик	253	250	252	-0,4	0,8
царевица	289	263	270	-6,6	2,7
слънчоглед	675	552	550	-18,5	-0,4
рапица	660	690	690	4,5	0,0

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Средно за страната, изкупните цени на ечемика, хлебната пшеница, царевицата и слънчогледа са с между 0,4% и 18,5% под нивата отпреди една година, като най-значително понижение се наблюдава при слънчогледа. В същото време, фуражната пшеница и рапицата поскъпват съответно с 1,5% и 4,5% на годишна база.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
10.01.2018 г.**

2.2 Плодове и зеленчуци

Към 12.01.2018 г. картофите и вносните домати, предлагани на тържищата в страната, поскъпват съответно със 7% и 8,1% спрямо предходната седмица, докато ябълките продължават да се търгуват на същата цена.

Сравнявайки със същия период на 2017 г., средната цена на едро на картофите се понижава с 15,3%, а тази на вносните домати - с 13,1%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 12.01.2018 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2017 г., лв./кг

	13.01.2017	05.01.2017	12.01.2018	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,72	0,57	0,61	-15,3	7,0
домати (внос)	1,99	1,60	1,73	-13,1	8,1
домати (оранжерийни)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен)	*	*	*	-	-
дини	*	*	*	-	-

	13.01.2017	05.01.2017	12.01.2018	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череши	*	*	*	-	-
ябълки	1,35	1,35	1,35	0,0	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 12.01.2018 г.

